

PALAČA FOSCOLO

motivima iz XIV. st. Crkva *Sv. Barbare* jednobrodna je gotička građevina s ugrađenim kapelama koje 1447–51. radi I. Pribislavljić. U crkvi se nalazi Zbirka crkvene umjetnosti (poliptih Blaža Trogiranina i Nikole Vladanova). Na poč. XIV. st. na *II* rubu grada podignut je samostan konventualaca i crkva *Sv. Frane*. Strop u crkvi oslikan je 1674. u radionici G. B. Volpata; projektantu stropne konstrukcije uzor je bilo rješenje stropa velike dvorane u venec. Školi Sv. Roka. Oltari su barokni, a izveo ih je mlet. majstor Iseppo Ridolfi 1635. prema nacrtima J. Mondelle. Zvonik je u XVIII. st. sagradio I. Skoko. U samostanskoj se zbirci čuvaju vrijedni iluminirani rukopisi (*«Liber sequentiarum et sacramentarium»* i *«Sacra scriptura»* iz XI. st.; *«Jacobus de Voragine, Legenda aurea»* iz 1307; *«Antiphonarium ordinis»* iz XIV. st.). Samostan i crkva dominikanaca nastali su sred. XIV. st. u središnjem obalnom dijelu naselja, izvan pojasa utvrda. Od samostanskih je krila očuvano djelomično samo istočno, a crkva je u više navrata pregrađivana. Crkva *Sv. Ivana* (nekad *Sv. Trojstva*) u cijelosti je iz gotičkoga razdoblja sa starijim slojem u apsidnome dijelu. Bogato renesansno stubište, prozor ispod zvonika i reljef s bratimima radio je I. Pribislavljić. Tzv. *Nova crkva* nastala je poč. XVI. st. uz gotičku dvoranu bratovštine Sv. Marije od Kaštela koja se spominje već u XIII. st.; crkvu su oslikali jedinstvenim manirističkim fresko-slikarjama 1617. M. Parkić i 1628. A. Meneghin. Kasetirani je strop najstariji primjer oslikanoga stropa na području mlet. Dalmacije. Izveli su ga J. Mondella i suradnici. Zvonik je podignuo 1742–59. I. Skoko. Današnja crkva *Sv. Duha* zapravo je obnovljena starija građevina koja je izgorjela 1458. Rekonstruirao ju je 1592. A. Nogulović; pročelje je dovršeno tek 1642. Crkva je mostićem koji ima bogato dekoriranu kasnogotičku balustradu spojena s bratovštinskom dvoranom prvi put spomenutom 1494. Gotička crkva *Sv. Spasa* (najstarija jezgra iz XIII. st.) pripadala je templarima, u

XIV. st. flagelantima, a potom benediktinkama. Od 1807. služi kao pravoslavna parohijska crkva. Bogato je oblikovan zvonik na preslicu. Kasnorenesansna crkva *Sv. Nikole* pripadala je šibenskoj bratovštini pomoraca i ima vrijednu zbirku votivnih darova. Kasetirani strop iz 1702. oslikan je u duhu porodičnih zavjetnih darova, bez određena tematskog programa. Prikazani portreti i odjeća bratima zanimljiv su kulturnopov. podatak s poč. XVIII. st. Franjevački samostan nalazi se u palači Foscolo. Samostanska crkva *Sv. Lovre* barokna je građevina podignuta 1677–97. U crkvi su vršni barokni oltari. U samostanskoj se zbirci čuvaju vrijedni arheol. i kulturnopov. predmeti te zbirka slika (*«Majka Božja s Djetetom»* J. Čulinovića).

Osim kasetiranih stropova, koji su karakteristični za umjetničko izražavanje XVII. i XVIII. st. u Šibeniku, barokno razdoblje nije u gradu ostavilo ostvarenja poput onih zrelog srednjeg vijeka ili renesanse. Svjetovna arhitektura baroknoga stila svodi se na svega nekoliko gradskih palača nastalih uglavnom spajanjem starijih građevina pa njihove osnove ne pokazuju izrazite značajke barokne organizacije unutrašnjega prostora. Premda je unutrašnja oprema tih palača skromna, izražena je skrb za detalje (rešetke od kovana željeza, pomnjivo obrađena drvenina).

U XIX. st. palače su koncentrirane uglavnom na području Varoši, koja se izgrađuje tek od XVII. st. Važna arhit. ostvarenja iz toga razdoblja su zgrade pošte i suda te kazalište (J. Slade, 1864–69), koje je sagrađeno na Poljani nakon što je 1860. srušen *S* pojas gradskih zidina.

Moderna je arhitektura locirana pretežno u novim gradskim predjelima Vidici, Plišac i Šubićevac. Pedesetih godina na srušenim potezima pov. tkiva uz obalu I. Vitić projektira novi trg što ga zatvaraju zgrade hotela, kina i pošte, a 1960. projektira na ist. rubu stare jezgre školu i Dom vojske. Svi su ti projekti izvedeni bez dovoljno senzibiliteta za graditeljsko naslijeđe. Važnija su ostvarenja moderne arhitekture na širem području grada stambene zgrade i robna kuća (A. Vulin, 1980), stambena zona Šubićevac (A. Vulin, 1986–87) i zgrada nove pošte (D. Posavac, 1984). U gradu se nalaze spomenici gradskome knezu N. Marcellu, Jurju Dalmatincu (I. Meštrović) te spomenik žrtvama II. svj. r. na Šubićevcu (K. Angeli Radovani i Z. Kolacio, 1962).

Muzej grada Šibenika čuva nalaze iz Danila i Sime (od neolitika do rim. doba), starohrv. nalaze iz Donjega polja, zbirku slika, predmete iz prošlosti grada te zbirku rukopisa i numizmatike.

U Domovinskom ratu 1991–92. grad je pretrpio artiljerijske napade. Oštećeni su mnogi spomenici: katedrala, crkva *Sv. Ivana*, Nova crkva, Gradski muzej, kazalište, biskupski dvor, gradske lože, groblje *Sv. Ane* i dr. LIT.: D. Frey, *Der Dom vom Sebenico und sein Baumeister Giorgio Orsini*, Jahrbuch CC, 1913. — V. Miagostovich, *Per una cronaca sebenicese*, Venezia 1913. — A. Alačević, *Pagine della storia di Sebenico*, Sebenico 1920. — P. Kolendić, *Slikar Juraj Čulinović u Šibeniku*, VjAHD, 1920. — *Isti*, *Stube na crkvi sv. Ivana u Šibeniku*, Starinar, 1923. — *Isti*, *Šibenska katedrala pre dolaska Orsinijeva*, Narodna starina, 1924. — K. Stojić, *Katedrala u Šibeniku*, Šibenik 1926. — Lj. Karaman, *O šibenskoj katedrali*, HR, 1938. — M. Prelog, *Dalmatinski opus Bonina da Milana, Prilozi—Dalmacija*, 1951. — M. Zjačić, *Spisi šibenskog notara Slavostoga, Starine JAZU*, 1952. — K. Prijatelj, *Prilog poznavanju zadarskog i šibenskog slikarstva XV. stoljeća, Prilozi—Dalmacija*, 1954. — *Isti*, *Ivan Skoko i domaći majstori šibenskog baroka*, Zbornik zaštite spomenika kulture (Beograd), 1958. — C. Fisković, *Juraj Dalmatinac*, Zagreb 1963. — *Spomen zbornik Šibenik*, Muzej grada Šibenika, Šibenik 1976. — Juraj Matejev *Dalmatinac*, Radovi IPU, 1979–82. — I. Fisković, *Neki vidovi umjetničkog rada Jurja Dalmatinca u Šibeniku i Splitu*, Radovi HJZ, 1981, 27–28, 3–6. — K. Prijatelj, *Dalmatinski slikarstvo XV. i XVI. stoljeća*, Zagreb 1983. — V. Marković, *Zidno slikarstvo 17. i 18. stoljeća u Dalmaciji*, Zagreb 1985. — I. Fisković, *Spomeničko blago starog Šibenika*, Mogućnosti, 1986, 5–6. — Cultural Heritage of Croatia in the War 1991–92, Zagreb 1993. B. Ta.

ŠIBENIK, Ljerka, slikarica (Zagreb, 19. V. 1935). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1962. Bila je suradnica Majstorske radionice K. Hegeđušića. Od 1975. voditeljica »Galerije Nove« Centra za kulturnu djelatnost omladine Zagreba. Pripada generaciji stvaralaca koja u suvremenoj hrv. umjetnosti radikalno prekida s iluzionizmom slike, a svoj plastični izraz nastoji obogatiti trodimenzionalnim objektima. Rezultat je toga istraživanja stvaranje kompleksnih struktura i ambijenata (*Crni ambijent 1*, 1968; *Crni ambijent 2*, 1968). Istodobno radi intenzivno obojene objekte minimalistički koncipiranih oblika (*Mini reljef*, 1968). Samostalno izlagala u Zagrebu, Beogradu, Banjoj Luci i Veneciji.

LIT.: J. Denegri, *Ljerka Šibenik* (katalog), Zagreb 1968. — Ž. Košević, *Aspekti ambijentalizacije prostora*, ŽU, 1971, 13. — M. Susovski, *Minimalizam* (katalog), Zagreb 1983. — J. Denegri, *Apstraktna umjetnost u Hrvatskoj*, II, Split 1985. Ž. Ké.

ŠIBENSKA BIBLIJA, iluminirani rukopisni kodeks iz druge pol. XI. st. (franjevački samostan u Šibeniku; ms. 31). Ukrašen inicijalima dijelom s